

THỰC TRẠNG DẠY HỌC MÔN XÁC SUẤT - THỐNG KÊ SO VỚI CHUẨN ĐẦU RA Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC LẠC HỒNG

TRẦN VĂN HOAN*

TÓM TẮT

Xây dựng chuẩn đầu ra với yêu cầu cao là một nội dung đổi mới quan trọng trong công tác giáo dục đào tạo ở Trường Đại học Lạc Hồng. Dựa trên cơ sở phân tích thực trạng dạy học Xác suất - Thống kê ở trường, chúng tôi đã có sự tiếp cận mới về vai trò của việc giảng dạy môn học này trong việc rèn luyện kỹ năng nghề nghiệp cho sinh viên khối ngành kinh tế nhằm đáp ứng chuẩn đầu ra đã xây dựng.

Từ khóa: chuẩn đầu ra, kỹ năng nghề nghiệp, môn Xác suất - thống kê.

ABSTRACT

The current situation of teaching Probability – Statistics subject compared to the output standard at Lac Hong University

Building an output standard with high requirements is one important innovation in the education and training at Lac Hong University. Basing on the analysis of the current situation of teaching of Probability - Statistics subject, we have had a new approach towards the role of teaching this subject in training professional skills for students whose economic majors to meet the requirements of the output standard mentioned above.

Keywords: output standard, career skills, Probability - Statistics.

1. Mở đầu

Nâng cao chất lượng, đổi mới trong giáo dục đào tạo là tiêu chí sống còn đối với một trường đại học trong thời đại khoa học công nghệ hiện nay. Việc đổi mới là xu thế tất yếu của thời đại và theo chiến lược phát triển giáo dục được báo cáo tại Đại hội Đảng lần thứ XI “Phát triển giáo dục là quốc sách hàng đầu. Đổi mới căn bản, toàn diện nền giáo dục Việt Nam theo hướng chuẩn hóa, hiện đại hóa, xã hội hóa, dân chủ hóa và hội nhập quốc tế” [2, tr.1].

Hướng theo đó, một trong những nội dung đổi mới quan trọng ở Trường Đại học Lạc Hồng thực hiện trong thời gian qua là xây dựng chuẩn đầu ra với

yêu cầu cao. Nhưng làm thế nào để sinh viên khi ra trường đạt được chuẩn đầu ra như đã xây dựng luôn là vấn đề cần nghiên cứu và phải cụ thể hóa ở từng ngành, từng lĩnh vực. Bài báo này bước đầu đề cập việc rèn luyện kỹ năng nghề nghiệp cho sinh viên khối ngành kinh tế ở Trường Đại học Lạc Hồng dựa trên cơ sở phân tích thực trạng dạy môn Xác suất - thống kê.

2. Môn học Xác suất – Thống kê đối với yêu cầu của chuẩn đầu ra ở Trường Đại học Lạc Hồng

2.1. Những nội dung trong chuẩn đầu ra với yêu cầu cao

Một trong những công việc quan trọng nhất được thực hiện trong thời gian

* ThS, Trường Đại học Lạc Hồng

qua ở trường đó là xây dựng chuẩn đầu ra với yêu cầu cao của mỗi chuyên ngành đào tạo. Qua nhiều lần chỉnh sửa, đến nay chuẩn đầu ra của nhà trường được hoàn thiện với sự góp ý của nhiều doanh nghiệp, sở, ban ngành trên địa bàn. Từ sứ mạng của nhà trường và các cuộc khảo sát hàng năm, nhà trường xây dựng “Chuẩn đầu ra 2012” [4, tr.23], bao gồm:

- Kiến thức;
- Kỹ năng;
- Thái độ;
- Vị trí và khả năng công tác sau khi tốt nghiệp;
- Khả năng học tập và nâng cao trình độ sau khi tốt nghiệp.

Trong chuẩn đầu ra này, các yêu cầu về kỹ năng nghề nghiệp cần được trang bị cho sinh viên khi ra trường được nêu rõ. Chẳng hạn, đối với sinh viên chuyên ngành kinh tế thì các yêu cầu về kỹ năng như sau:

- Tổ chức các hoạt động thương mại và các nghiệp vụ liên quan phù hợp với hệ thống luật pháp quốc gia và quốc tế;
- Tiếp cận giao dịch với các đối tác trong và ngoài nước;
- Nghiên cứu thị trường để đề ra các chính sách thích hợp cho việc thâm nhập, mở rộng thị phần trên các thị trường xuất nhập;
- Phối hợp các bộ phận trong doanh nghiệp liên quan đến hoạt động xuất nhập khẩu;
- Nhận diện và quản lý rủi ro trong các hoạt động xuất nhập khẩu;
- Soạn thảo văn bản, trình bày và báo cáo;
- Giao tiếp tốt;

- Sử dụng thành thạo tin học văn phòng và sử dụng tốt một số phần mềm chuyên ngành cho lĩnh vực quản trị, kinh tế;

- Giải quyết vấn đề, tư duy phản biện, phân tích lập luận đánh giá các quy trình và đưa ra giải pháp hợp lý;

- Làm việc theo nhóm, kỹ năng lãnh đạo, nắm bắt và tổ chức thực hiện công việc độc lập;

- Lắng nghe, quan sát và ra quyết định;

- Thích ứng với môi trường cao.

Như vậy, việc trang bị và rèn luyện các kỹ năng nghề nghiệp cho sinh viên được xác định là nhiệm vụ vô cùng quan trọng và phải thực hiện lâu dài, xuyên suốt quá trình đào tạo. Tuy nhiên, một câu hỏi lớn được đặt ra “Các kỹ năng nghề nghiệp của sinh viên được trang bị và rèn luyện như thế nào thông qua quá trình học tập các môn thuộc lĩnh vực khoa học cơ bản và kiến thức đại cương?”.

Để trả lời câu hỏi này cần phải có thời gian nghiên cứu nhằm tìm ra cách thức dạy và học các môn khoa học cơ bản, đáp ứng chuẩn đầu ra với yêu cầu cao như đã nêu trên.

2.2. Vai trò của môn học Xác suất – Thống kê đối với chuẩn đầu ra

Môn học Xác suất - Thống kê là một môn thuộc khối kiến thức cơ bản và ngày nay các kiến thức thuộc về mảng này đã thâm nhập vào hầu hết các lĩnh vực và các ngành khoa học khác nhau. Các tri thức về khoa học xác suất cũng như thống kê đã được ứng dụng một cách rộng rãi. Đây là một trong những học

phần quan trọng của khối kiến thức cơ bản mà Bộ Giáo dục và Đào tạo đã quy định là môn học bắt buộc đối với sinh viên khối ngành kinh tế, y dược, hóa, môi trường...

Hơn nữa, với đặc thù là môn Toán ứng dụng nên bên cạnh việc rèn luyện các kỹ năng cơ bản mang tính toán học như: khái quát hóa, đặc biệt hóa, mô hình hóa, phát hiện và giải quyết vấn đề... thì việc học Xác suất - Thống kê còn góp phần rèn luyện các kỹ năng nghề nghiệp gắn với sinh viên ngành kinh tế, như: kỹ năng thu thập, xử lý số liệu thống kê; kỹ năng quan sát; kỹ năng phân tích, ra quyết định thông qua các bài toán ước lượng, kiểm định; kỹ năng làm việc nhóm... Những kỹ năng này là một phần không nhỏ trong yêu cầu về kỹ năng nghề nghiệp đối với sinh viên khối ngành kinh tế mà “chuẩn đầu ra” của nhà trường đã đặt ra. Nhưng, nên dạy học Xác suất - Thống kê như thế nào để có thể góp phần đáp ứng chuẩn đầu ra ở Trường Đại học Lạc Hồng thì hiện nay vẫn còn là câu hỏi chưa có câu trả lời.

Từ đó cho thấy cần phải có những nghiên cứu nhằm đáp ứng yêu cầu “Rèn luyện kỹ năng nghề nghiệp cho sinh viên khối ngành kinh tế qua việc dạy học môn Xác suất - Thống kê ở Trường Đại học Lạc Hồng”.

3. Thực trạng dạy học môn học Xác suất - Thống kê ở Trường Đại học Lạc Hồng

Chương trình học phần Xác suất - Thống kê ở nhà trường có số tín chỉ là 2, trong đó phần Xác suất chiếm 2/3 nội dung, còn lại là Thống kê. Việc dạy học

môn Xác suất - Thống kê ở trường có những thuận lợi và khó khăn nhất định.

- Thuận lợi:

- Chương trình có tính hệ thống chặt chẽ, logic, có tính thực tiễn;

- Có thể tiếp cận môn học theo hướng kế thừa các kiến thức mà sinh viên đã được học từ trung học phổ thông.

- Khó khăn:

- Tâm lý sinh viên xem môn Xác suất - Thống kê là học phần đại cương, dẫn đến chưa chú trọng việc học môn học này;

- Chưa có tài liệu, giáo trình đặc thù cho sinh viên theo định hướng phát triển kỹ năng.

Từ những thuận lợi và khó khăn như trên, việc dạy học môn Xác suất - Thống kê ở trường còn những hạn chế chủ yếu sau đây:

- Việc rèn luyện các kỹ năng giải quyết vấn đề chưa được thể hiện nhiều trong bài giảng. Đa số giảng viên đều giảng dạy theo phương pháp truyền thống là chủ yếu (nêu tri thức và áp dụng tri thức để giải các bài tập cụ thể), dẫn đến chưa rèn luyện kỹ năng giải quyết vấn đề cho sinh viên.

- Chưa gắn việc kiểm tra đánh giá với nội dung thực tiễn môn học. Chẳng hạn các đề kiểm tra, thi cuối kỳ vẫn mang nhiều tính chất của toán học và được áp dụng cho tất cả các chuyên ngành đào tạo, chưa có sự cài đặt các bài toán mang tính ứng dụng trong thực tiễn nghề nghiệp cho sinh viên đối với các ngành nghề cụ thể.

- Chưa ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học một cách có hiệu quả. Hiện

nay ở trường, đa số giảng viên chỉ dừng lại ở việc hướng dẫn sinh viên tính toán các bảng số liệu thống kê bằng máy tính bỏ túi mà chưa sử dụng công cụ là phần mềm Excel để giải các bài toán về ước lượng, kiểm định...

- Chưa phát huy khả năng tự học, khả năng làm việc tập thể của sinh viên thông qua các bài tập nhóm, bài tập lớn ở nhà. Hiện tại, nhà trường chưa biên soạn hệ thống bài tập lớn của môn học, dẫn đến việc rèn luyện các kỹ năng trên chưa được thực hiện đối với môn học này.

Thực trạng trên dẫn đến kết quả thi hết môn của học phần Xác suất - Thống kê còn thấp, số lượng sinh viên thi lại, học lại còn khá cao. Hơn nữa, đa số sinh viên cho rằng đây là một môn học khó và chưa định hướng được các ứng dụng môn học đối với chuyên ngành của mình cũng như rèn luyện các kỹ năng thông qua học tập môn học này. Điều này được thể hiện rõ nhất trong phần đánh giá của sinh viên đối với giảng viên ở môn học. Chẳng hạn, với các câu hỏi có nội dung như: 1) Giảng viên nêu nhiều vấn đề liên quan đến môn học để sinh viên tham khảo; 2) Giảng viên tổ chức cho sinh viên hoạt động nhóm tốt; và 3) Cảm nhận chung của bạn về chất lượng giảng dạy môn học này. Và với các mục lựa chọn cho sinh viên như: a) Hoàn toàn không đồng ý; b) Không đồng ý; c) Không ý kiến; d) Đồng ý; và e) Hoàn toàn đồng ý, thì thường nhận được câu trả lời của các sinh viên là

mục c: Không ý kiến.

Từ thực trạng trên, chúng tôi nhận thấy rằng việc nghiên cứu “Rèn luyện kỹ năng nghề nghiệp cho sinh viên khối ngành kinh tế qua việc dạy học môn học Xác suất - Thống kê ở Trường Đại học Lạc Hồng” là yêu cầu cấp thiết.

4. Kết luận và kiến nghị

Việc rèn luyện và nâng cao kỹ năng nghề nghiệp cho sinh viên thông qua các môn học trong chương trình đào tạo nói chung và các môn khoa học cơ bản nói riêng là một vấn đề vô cùng quan trọng và cấp thiết, nhưng thực tế ở trường cho thấy vẫn chưa có sự quan tâm đúng mực và đầu tư nghiên cứu thích đáng đối với vấn đề này. Vì thế, cần có sự nghiên cứu một cách nghiêm túc, lâu dài của các nhà giáo dục nhằm tìm ra cách dạy và học tốt nhất đối với mỗi môn học cho mỗi chuyên ngành đào tạo.

Trên đây là một tiếp cận của chúng tôi về vai trò của dạy học Xác suất - Thống kê trong việc rèn luyện kỹ năng nghề nghiệp cho sinh viên khối ngành kinh tế. Qua đó cho thấy cần phải nghiên cứu tìm ra những giải pháp nhằm nâng cao tối đa hiệu quả của việc dạy học môn học này nhằm mục đích đáp ứng chuẩn đầu ra với yêu cầu cao của nhà trường. Nếu làm được điều đó thì có thể tin rằng công tác đổi mới trong giáo dục và đào tạo ở Trường Đại học Lạc Hồng sẽ có một bước tiến mới, hiệu quả và vững chắc.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2012), *Kỉ yếu Hội thảo “Tập huấn quốc gia về phát triển kỹ năng nghề nghiệp cho sinh viên sư phạm qua hệ thống trường thực hành”*, Nxb Giáo dục Việt Nam.
2. Chính phủ (2012), “Chiến lược phát triển giáo dục 2011 – 2020”, *Quyết định số 711/QĐ – TTg ngày 16-6-2012*, Hà Nội.
3. Đỗ Hữu Tài, Nguyễn Văn Tân (2012), “Đổi mới quản lý giáo dục đại học tại Trường Đại học Lạc Hồng”, *Tài liệu Hội thảo khoa học về “Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục Việt Nam” tổ chức tại Đồng Nai ngày 18-7-2012*.
4. Trường Đại học Lạc Hồng (2012), *Báo cáo thực hiện quy chế công khai của Trường Đại học Lạc Hồng năm học 2012 – 2013*.
5. <http://www.lhu.edu.vn>.

(Ngày Tòa soạn nhận được bài: 08-4-2013; ngày phản biện đánh giá: 08-5-2013;
ngày chấp nhận đăng: 17-6-2014)